

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์

The Evaluation of Master of Education Administration

Graduate School, Rajapark Institute

สุพจน์ แสงเงิน^{1*}, ปิ่นปิ่นทร์ นฤนาทบุญทรัพย์², สุวัฒน์ วัฒนวงศ์³

สุชิน ม่วงมี⁴ และ วิมล จันทรแก้ว⁵

Supot Sang-Ngern¹, Pinpinut Narunakboonsup², Suwat Wattanawong³

Suchin Muangmee⁴, and Wimon Jankaew⁵

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Liberal Arts, Rajapark Institute, Thailand

Corresponding author. E-mail: supot.97@hotmail.com^{1}

Received September 3, 2025; Revised October 27, 2025; Accepted October 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน เป็นนักศึกษาปัจจุบัน 130 คน และผู้สำเร็จการศึกษา 120 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบทหลักสูตร กระบวนการ ผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ 2) การพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดรายวิชาที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหาร ควรอยู่ในหมวดวิชาบังคับ เพิ่มเนื้อหาการประยุกต์การใช้เทคโนโลยี ในการบริหารและการจัดให้มีการประชุมทางวิชาการ และนักศึกษาได้นำเสนอผลงานเพื่อเพิ่มทักษะทางวิชาการให้นักศึกษา

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร; ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต; สาขาวิชาการบริหารการศึกษา; สถาบันรัชต์ภาคย์

Abstract

The objectives of this research were to: (1) evaluate the Master of Education Program in Educational Administration, and (2) explore approaches for its development and improvement. This research employed a mixed-methods approach. The sample (N=250) comprised 130 current students and 120 graduates. Data were collected using questionnaires and analyzed with frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that the suitability of the curriculum's context, process, and product was at the highest level. The input factor, however, demonstrated a high level of suitability. For curriculum development and improvement, subjects essential for administration should be categorized as compulsory courses. The curriculum should incorporate increased content on the application of technology in administration. Additionally, academic conferences should be organized, and students should be encouraged to present their work to enhance their academic skills and expertise.

Keywords: curriculum evaluation; master of education; educational administration; Rajapark Institute

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจคือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามศาสตร์ต่าง ๆ ที่จัดการศึกษา ตัวหลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประชากรของชาติ ให้มีคุณภาพและเป็นการพัฒนากำลังพลของประเทศ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579) (Office of the Education Council, Ministry of Education, 2017) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาโดยเฉพาะหลักสูตร เพราะตัวหลักสูตรเป็นสิ่งบ่งบอกถึงแนวทางในการเตรียมสมาชิกให้สังคม ประเทศ และแนวโน้มคุณภาพ คุณลักษณะของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศ ทั้งนี้ต้องอาศัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาเชิงรุก ดังนั้นหลักสูตรต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมทุกระดับ ในการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ บุคคลที่สำคัญคือผู้สอนที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่าง ๆ ตลอดจนความเข้าใจและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว สถาบัน

การศึกษาจะต้องดำเนินการในพันธกิจด้านวิชาการและการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน

การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อคุณภาพหลักสูตร (Nillapun, 2012) เพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรเป็นอย่างไร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามหลักสูตร และสังคมในปัจจุบันได้มากน้อยแค่ไหน ซึ่งการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ การประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาหลักสูตรที่ใช้แล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นนำผลที่ได้มาพิจารณาว่ามีมาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์ ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และจำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยต้องพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี โดยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางด้านวิชาการ และการปฏิบัติการส่งเสริมความเป็นผู้นำ พร้อมทั้งจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ โดยมีปรัชญาของหลักสูตร “สร้างผู้มีความเป็นผู้นำ เปี่ยมด้วยความรู้ คุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม สามารถบริหารการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสังคมที่อยู่ดีมีสุข และพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะและจรรยาบรรณวิชาชีพ” ในปัจจุบันใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2563) ซึ่งได้จัดการเรียนการสอนมาแล้ว 4 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งผลจากการประเมินดังกล่าวจะนำมาเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร

Sirisooksilp (2021) กล่าวว่า หลักสูตรถือเป็นหัวใจและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาครูและบุคลากรเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ การมีความรู้และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา

Good (1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ 1) หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้สำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาหลักสูตรบริหารการศึกษ ในความหมายนี้จึงหมายถึง หลักสูตรเป็นรายวิชา 2) หลักสูตร หมายถึง โปรแกรมทั่วไปหรือเฉพาะทางที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายนี้หลักสูตรหมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับที่รวมทุกวิชาเข้าด้วยกัน และ 3) หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา หลักสูตรในความหมายนี้จึงหมายถึงหลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งและประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง

Kaew-urai (2021) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงโปรแกรมหรือแผนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้เรียนจะต้องประสบภายใต้การบริหารจัดการของโรงเรียน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ที่วางแผนไว้เป็นระบบและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ที่จัดให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลและวัสดุหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

Prasitwutiwet (1999) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล นำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่อง หรือปัญหาและพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร

Stufflebeam (1971) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหนและโดยกระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำมาพิจารณานำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการพัฒนาหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

Taba (1962) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตรกระทำขึ้นเพื่อศึกษากระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้อง หรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา การประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ จุดประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาสาระ คุณภาพของผู้ใช้บริหารและผู้ใช้หลักสูตร สมรรถภาพของผู้เรียน ความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ การใช้สื่อและวัสดุการสอน ฯลฯ

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร

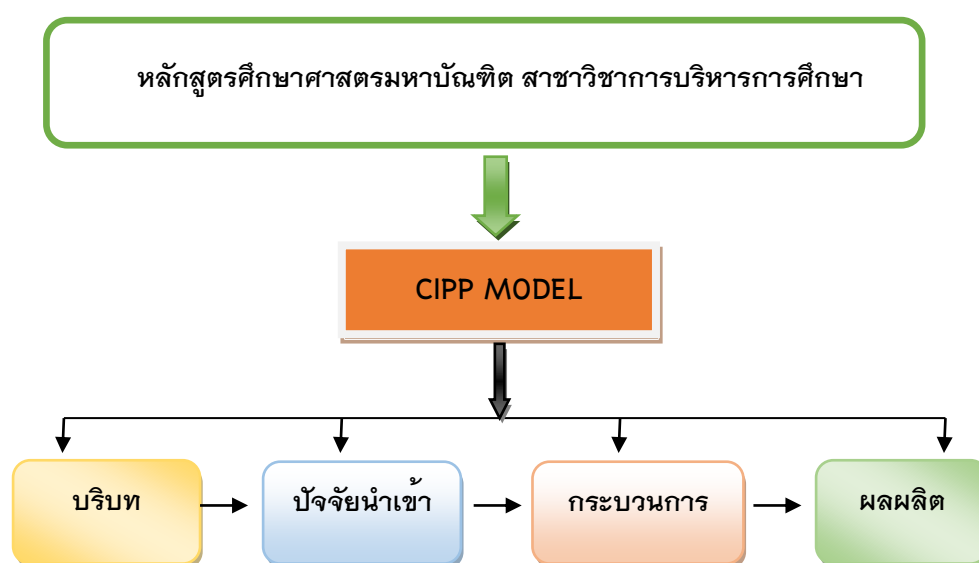
Stufflebeam (2000) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของการประเมินแบบที่ยึดหลักในการตัดสินใจ (decision – oriented evaluation) เป็นรูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ การประเมินแบบชี้นำเป็นการประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหรือสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ คำว่า CIPP ย่อมาจากคำ 4 คำ ได้แก่ 1) การประเมินบริบท (C: context evaluation) คือ การประเมินสภาพแวดล้อม ความต้องการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร รวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการศึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งในและนอกระบบสังคมปัจจุบัน ซึ่งผลที่ได้จากการประเมิน จะช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงาน นโยบาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการอื่น ๆ รวมทั้งนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การประเมินตัวป้อนเข้า (I: input evaluation) คือ การประเมินปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนหรือปัจจัยที่เป็นตัวทำให้เกิดวิธีการที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการเป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ตลอดจนระบบการบริหารการจัดการ รวมทั้งวิธีการและระบบการบริหารงานของหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควรใช้วิธีการใดที่เหมาะสมกว่า 3) การประเมินกระบวนการ (P: process evaluation) คือ การประเมินกระบวนการ ของหลักสูตรในด้านของการพัฒนาการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเป็นการประเมินการดำเนินงานหลังจากที่ได้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลที่ได้จากการประเมินทำให้ทราบว่า การดำเนินงานตามหลักสูตรมีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง การประเมินในส่วนนี้จะประโยชน์ในการตัดสินใจที่สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ และ 4) การประเมินผลผลิต (P: product evaluation) คือ การประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรตามวิธีการและแนวทางการดำเนินการสอน การประเมินผลส่วนนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อบกพร่องของการวางแผน การบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ว่าต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง และเมื่อดำเนินการปรับปรุง

เปลี่ยนแปลงแล้วจะต้องทำการประเมินกระบวนการเดิมอีก เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรนั้น มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม ซึ่งจากการศึกษารูปแบบการประเมินจากงานวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินของชิปปี้ (CIPP MODEL) ซึ่งเป็นรูปแบบในการประเมินที่เหมาะสมกับหลักสูตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของการศึกษา ดังนี้ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ Stufflebeam (2000) รูปแบบการประเมิน CIPP MODEL มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมผสานวิธี พื้นที่วิจัย คือ สถาบันรัชต์ภาคย์ ประชากร คือนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จากแผนการรับนักศึกษา จำนวน 370 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ 1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 190 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 130 คน 2. มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 180 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน ใช้วิธีการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยที่จะนำข้อมูลพื้นฐาน และความคิดเห็นของการดำเนินงานตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตร โดยใช้รูปแบบประเมินของ CIPPI Model ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 การประเมินบริบทของหลักสูตร
- 2.2 การเฝ้าปัจจัยนำตัวของหลักสูตร
- 2.3 การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร
- 2.5 การประเมินผลกระทบของหลักสูตร

ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 370 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 190 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 130 คน
2. มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 180 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มี 11 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน 3 ข้อ
ตอนที่ 2 การประเมินบริบทของหลักสูตร	จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 5 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของมหาบัณฑิต	จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 6 การประเมินบริบทของหลักสูตร	จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 7 การประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 8 การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 9 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร	จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 10 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร	

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้ 1. ศึกษารูปแบบการประเมิน CIPP MODEL ของ Stufflebeam (2000) และหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร เพื่อกำหนดโครงสร้างการประเมิน 2. ออกแบบเครื่องมือประเมิน และสร้างข้อคำถามตามโครงสร้างการประเมิน 3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารของสถาบัน อาจารย์ผู้สอน คณาจารย์ประจำหลักสูตร บัณฑิตที่จบการศึกษาแล้ว และผู้ใช้บัณฑิตจากสำนักเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อตอบแบบสอบถามของการวิจัยเชิงปริมาณ

2. การกำหนดวัน เวลา สถานที่ ในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์ในการจัดระดับความคิดเห็น หรือความพึงพอใจ ศึกษารูปแบบการประเมิน CIPP MODEL ของ Stufflebeam (2000) และหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1977) ในการจัดระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจต่อหลักสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจน้อยสุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เป็นการวิจัยที่จะนำมาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริง เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดเชิงลึกในด้านต่าง ๆ ของการประเมินตามรูปแบบของ CIPPI MODE ที่เกี่ยวกับ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และผลกระทบ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพหลาย ๆ เทคนิคร่วมกัน เป็นเครื่องมือในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ที่ศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารสถาบันรัชต์ภาคย์ จำนวน 6 คน 2. อาจารย์ผู้สอนของหลักสูตรประจำหลักสูตร จำนวน 6 คน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน จำนวน 6 คน และ 4. ผู้บริหารหน่วยงานสนับสนุนการจัดการศึกษา จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น ผู้วิจัยได้มีเกณฑ์ไว้ว่าควรเป็นบุคคลที่เป็นผู้นำสำคัญ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนไว้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ขั้นตอนการจดบันทึกการสัมภาษณ์ และขั้นตอนปิดการสัมภาษณ์

2. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) การจัดสนทนากลุ่มนี้ ผู้วิจัยใช้ในการกระตุ้น แสดงความคิดเห็นและทัศนคติอย่างเปิดเผยและจริงใจขณะที่สนทนากลุ่มกัน ซึ่งความคิดเห็นของคนหนึ่งในกลุ่มสามารถไปกระตุ้นให้สมาชิก คนอื่น ๆ ได้อยากพูด อยากแสดงความคิดเห็น อยากแสดงทัศนะและประสบการณ์ของตน ทั้งนี้ ในการจัดสนทนากลุ่มนี้ ผู้วิจัยทำการจัดขึ้นภายหลังจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเสร็จสิ้นแล้ว

3. การวิเคราะห์ SWOT การวิเคราะห์ SWOT เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์ในหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่ต้องการจะทำการศึกษา โดยหัวข้อเรื่องหรือประเด็นดังกล่าว จะทำการวิเคราะห์และประเมินในด้านของจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และข้อจำกัด (Threat) ทั้งนี้ การวิเคราะห์ SWOT จะมีความถูกต้องแม่นยำมากน้อยอย่างไร ต้องขึ้นอยู่กับกำหนัดประเด็นหลัก และกระบวนการวิเคราะห์ที่ต้องมีฐานอยู่ที่การมีส่วนร่วมในทุกระดับของบุคคลหรือองค์กรนั้น ๆ โดยการมีส่วนร่วมนี้จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ ซึ่งต้องมีการเสนอความคิดเห็นอย่างจริงจัง มีการอภิปรายโต้แย้ง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปว่า ผลที่ออกมาแสดงถึงทิศทางหรือกลยุทธ์ที่มาจากการสร้างสรรค์ของบุคคลหรือองค์กรนั้น ๆ นอกจากนั้นการวิเคราะห์ SWOT จะเอื้อให้ผู้เข้าร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องกลุ่มของตนได้กระจ่าง และยังเอื้อต่อการเป็นเวทีการเรียนรู้ในเรื่องการวางแผนแบบทีม และเป็นระบบโดยได้รับการยอมรับจากบุคคลทุกระดับในกลุ่มหรือองค์กรนั้น ๆ

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบกัน ตามที่ได้อธิบายไว้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไปเป็นไปด้วยความถูกต้อง คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้นำมารวบรวมว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ ครบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย ทั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบข้อมูลในทุกประเด็นที่ทำการศึกษาโดยวิธีการตรวจสอบข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยตรวจสอบแหล่งข้อมูลที่ได้มาซึ่งประกอบไปด้วย แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล แล้วดูว่าหากข้อมูลที่ได้มานั้นต่างเวลาต่างสถานที่และต่างบุคคล ที่ใช้ข้อมูล จะเป็นข้อมูลที่เหมือนกันหรือไม่ ถ้าหากว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความเหมือนกันหรือซ้ำ ๆ กัน จะถือว่าข้อมูลนั้นมีความเชื่อถือได้และเป็นข้อมูลจริง แล้วจึงได้จัดบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ได้ใช้วิธีการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมควบคู่กับการซักถามด้วยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการจัดสนทนากลุ่มร่วมกับการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการคัดเลือกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาจำแนกให้เห็นความหลากหลายแล้ว จัดประเภทของข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยจะตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก เลือกเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องและได้รับการตรวจสอบข้อมูลแล้วว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Chantavanich, 2022) สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล เป็นการนำข้อมูลของปรากฏการณ์ที่กระจัดกระจายมาจำแนกและจัดให้อยู่เป็นระบบเป็นหมวดหมู่ตามขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้จำแนกชนิดของข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างละเอียด แล้วดูความสม่ำเสมอของการเกิดของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเห็นความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานในการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Induction Analysis) การวิเคราะห์แบบอุปนัยเป็นวิธีการตีความสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน และได้ค้นหาคำอธิบายของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วจึงนำเหตุการณ์ที่พบเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนว่ามีความเชื่อมโยงและมีลักษณะความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยทำการรวบรวมข้อมูลและลงมือวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ด้วยการจำแนกประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการศึกษาที่ตั้งไว้ โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์ประกอบกันกับผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ที่ได้ตรวจสอบข้อมูลมาแล้วเพื่อเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลโดยวิธีพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลสถานภาพของนักศึกษา พบว่า สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 63.08 เพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-39 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 รองลงมา 40-49 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้สอน จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 93.85 ประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-5 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ 6-10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 33.85 และ 11-15 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 สถานที่ทำงาน ส่วนใหญ่จะทำงานที่โรงเรียน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 83.85 วิทยาเขต/อาชีวศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.62 และทำงานที่สำนักงานเขตพื้นที่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.84

2. ข้อมูลสถานภาพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 เพศชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-39 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.34 รองลงมาอยู่ในช่วง 40-49 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้สอน จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 84.20 รองลงมาเป็นผู้บริหาร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 ประสบการณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมาอยู่ในช่วง 6-10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 11-15 ปี, 16 ปีขึ้นไป จำนวนเท่ากัน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 เวลาในการศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้เวลา 1 ปี 7 เดือน - 2 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.70 รองลงมา 1 ปี 6 เดือน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70

3. การประเมินหลักสูตรของนักศึกษา

3.1 ด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ด้านบริบทรายวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.38) รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพมีความสามารถในการนำการบริการศึกษา ส่งเสริมทักษะกระบวนการบริหาร และส่งเสริมปรัชญาของหลักสูตร และรายวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

3.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด ประกอบด้วย อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพฤติกรรมเรียนรู้ที่เหมาะสม การจัดการด้านเวลาในชั่วโมงโรงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้ ช่วงระยะการศึกษาได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง และความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้นั่นเอง

3.3 ด้านกระบวนการของหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยประกอบด้วย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เนื้อหาในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน นักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เมื่อต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ จัดให้มีคณะทำงานที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถาม เพื่อพัฒนาความรู้ ประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น

4. การประเมินหลักสูตรของมหาบัณฑิต

4.1 ด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตต่อบริบทเกี่ยวกับรายวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ รายวิชาที่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการในการบริหารการศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในภาวะผู้นำการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะ กระบวนการคิดขั้นสูง

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงตามลำดับ ประกอบไปด้วย อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม บุคลากรภายนอกเข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิดในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน และในส่วนของรายวิชาตามหมวดวิชา ในหมวดวิชาบังคับ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายวิชา หมวดวิชาเลือก อยู่ในระดับมากที่สุด 4 รายวิชา ระดับมาก 1 รายวิชา คือ วิชา กฎหมายการศึกษาสำหรับผู้บริหาร หมวดวิทยานิพนธ์ และหมวดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการบริหาร ทุกรายวิชาอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ด้านกระบวนการหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายชื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.35) ดังนี้ นักศึกษาได้รับการแนะนำและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ เนื้อหาในการเรียนรู้ต่าง ๆ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีบรรยากาศเรียนรู้ร่วมกัน นักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เมื่อต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้ ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีระดับปฏิสัมพันธ์อย่างมาก และประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมสาขาวิชาการบริการการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์

คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษา

4.4 ด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ มีคุณธรรมในวิชาชีพ สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการบริหารการศึกษา สามารถปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารของสถานศึกษาหรือผู้สอน และมีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา และผลกระทบ พบว่า โดยภาพรวมผลกระทบเกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะในด้านบริหารการศึกษาและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทของหลักสูตร สภาพบริบทของหลักสูตรในตัวเนื้อหาของหลักสูตร มีความครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ที่นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต ในส่วนของเนื้อหาวิชาควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา เพื่อเพิ่มให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปใช้ในการพัฒนาการทำงาน หรือในวิชาชีพที่ทันสมัย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม ได้ดี และมีประสิทธิภาพ และการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีความสัมพันธ์กันของแต่ละรายวิชาในลักษณะของการบูรณาการ และลำดับของการเรียนรายวิชาในการมอบหมายงานให้นักศึกษาได้ทำ มีเป้าหมายเดียวกันคือ มุ่งสู่การทำสารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ ตามธรรมชาติของรายวิชาและลักษณะการจัดรายวิชา ควรจัดรายวิชาเรียงตามลำดับความสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษามีความรู้ที่แน่นในการเชื่อมโยงความรู้สู่รายวิชา โดยเฉพาะวิชาสัมมนาทางการบริหารการศึกษา โดยใช้ประเด็นการศึกษาจากการทำงานหรือประสบการณ์ในหน่วยงานมาจัดสัมมนา เชื่อมโยงไปสู่การทำสารนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ และเมื่อศึกษาจบแล้วก็จะได้ข้อมูลจากการศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษา ส่วนของรายวิชาในแต่ละหมวดในบางรายวิชา ควรจะเปลี่ยนหมวด เช่น วิชาการบริหารวิชาการ ควรเป็นรายวิชาในหมวดวิชาบังคับ เพราะเป็นวิชาที่นักศึกษาควรเรียนเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การพัฒนาความรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิชาการ และงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาและสิ่งที่เป็นความคาดหวังของชุมชนและสังคม

2. ปัจจัยนำเข้า หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด ทั้งจำนวนสัดส่วนต่อนักศึกษามีผลงานวิชาตีพิมพ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงมีศักยภาพในการดูแลนักศึกษาของหลักสูตร ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่หลักสูตร และรายวิชากำหนด การดูแลสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ได้อย่างทั่วถึง การมีสื่อการเรียนการสอนลักษณะของเทคโนโลยีสมัยใหม่ยังมีน้อย ไม่เพียงพอจุดของการใช้ และ WIFI ที่ใช้ก็ไม่เพียงพอเช่นกัน ในส่วนของการส่งเสริมการทำกิจกรรมทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ หรือสถาบันการศึกษาอื่น ยังมีน้อย หรือ การจัดประชุมทางวิชาการ เสนอผลงานของนักศึกษามีน้อย

3. กระบวนการ การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เน้นการนำความรู้หรือทฤษฎีสู่การปฏิบัติของนักศึกษา เป็นการให้นักศึกษาได้มีความเชื่อมั่น และมั่นใจตัวเองทางวิชาการ ที่จะนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการบริหาร การศึกษา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ทั้งที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาไปแล้ว ในส่วนของการบริหารหลักสูตรจะใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยแบ่งหน้าที่ ของการรับผิดชอบ การทำงานที่ช่วยกันตั้งแต่ การร่วมคิดร่วมทำ ร่วมปรับปรุง และร่วมรับ ผลประโยชน์ตามประเด็นและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการประเมินการเรียนการสอนของนักศึกษา ต่อผู้สอนก็ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะทางหลักสูตรมองว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญต่อการ นำข้อมูลไปใช้ในการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา และในส่วนของกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ มีกระบวนการและขั้นตอน ที่ชัดเจนในการช่วยนักศึกษา ให้สามารถมีผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ

4. ผลผลิตของหลักสูตร นักศึกษาที่จบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มีความรู้ ความสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยนักศึกษามีความรู้ ในศาสตร์ทางการบริหารการศึกษา ตามหลักสูตรที่กำหนด และความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมั่นในการทำผลงานวิชาการ โดยเฉพาะ การนำความรู้วิชาการวิจัยทางการศึกษาไปใช้ การพัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพนักศึกษาจำนวน มากที่สามารถไปสอบเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิค การนำความรู้ไปใช้ในงานประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยมีความรู้ ความเข้าใจ จากการเรียน วิชาการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง และสามารถปฏิบัติงานได้ เป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐานงานที่กำหนดทั้งการเรียนการสอน ตัวนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า 1. ด้านบริบทหลักสูตร พบว่ารายวิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ส่งเสริมนักศึกษา มีความสามารถในภาวะผู้นำการบริหารการศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการบริหาร การศึกษา ส่งเสริมปรัชญาของหลักสูตร ส่งเสริมนักศึกษาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้ นักศึกษามีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตร และการกำหนดเนื้อหา ในการเรียนแต่ละรายวิชา ได้ศึกษาข้อมูลจากความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และตัวผู้เรียน และ มาตรฐานวิชาชีพทางการบริหาร มาเป็นข้อมูลที่สำคัญในรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา และ กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีความรู้

ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wangthanomsak (2010) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า บริบทของหลักสูตรโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับนิเทศของคณะศึกษาศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประกาศโครงสร้าง และเนื้อหาสาระหลักสูตรเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์โครงสร้างของเนื้อหาสาระของหลักสูตรและรายวิชา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phonsiri (2005) เรื่องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากต่อวัตถุประสงค์และสภาพสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nillapun (2011) เรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร บริบทในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือวัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพบพฤติกรรมเรียนรู้ที่เหมาะสม มีบุคลากรภายนอกเข้าร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด มีการจัดด้านเวลาในช่วงการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่า ของช่วงเวลาในการเรียนรู้ ในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใน เพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารทางการศึกษา จากหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษา ในช่วงที่รับราชการนำเอาประสบการณ์ดังกล่าวมาใช้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและใช้ความรู้สู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนการเอาใจใส่ดูแลให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้ดี มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Rueangpanit (2010) เรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรณีศึกษาศูนย์นครสวรรค์ พบว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาตามหลักของทฤษฎี ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียน ด้านคุณสมบัติของผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ แก่นักศึกษาและมีความสามารถในการสอน และสอดคล้องกับ Homfung et al. (2016) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า สาขาที่มีจุดแข็งคืออาจารย์มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์และหลักสูตรมีคุณภาพ และสอดคล้องกับ Ketchararat et al. (2015) วิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ พบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านสมรรถนะหลักสูตรและการเรียนการสอน ได้ผู้สอนมีความรู้ในสาขาวิชา และเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตร มีความรู้และมีประสบการณ์ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์สอนมากกว่า 25 ปี

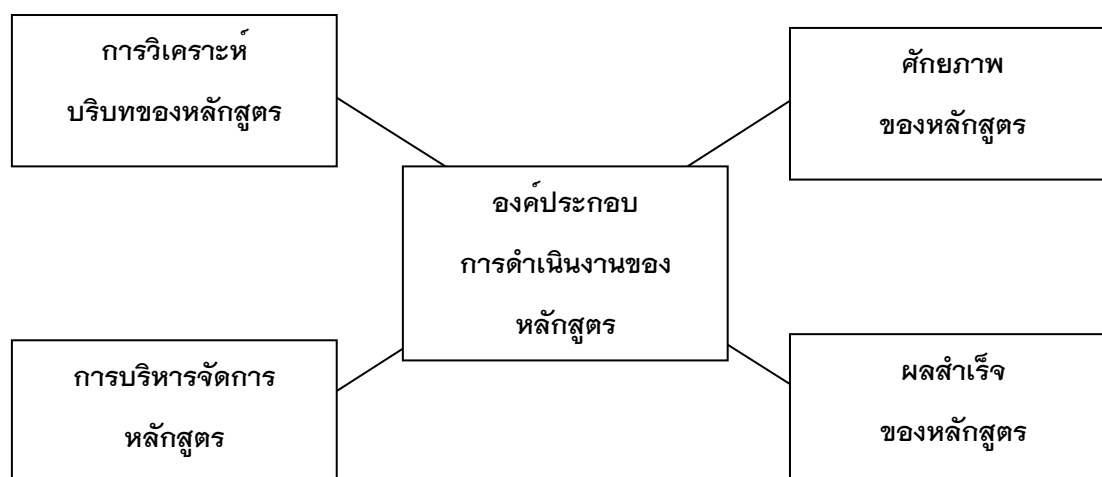
3. ด้านกระบวนการ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาได้รับการแนะนำและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ สาขาการบริหารมีคณะกรรมการจัดคณะทำงานที่ดี เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประเด็นที่เป็นสำคัญทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เมื่อต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ นักศึกษาได้รับการกระตุ้นในการซักถามเพื่อพัฒนาความรู้ อาจารย์และนักศึกษามีระดับปฏิสัมพันธ์อย่างมาก ในด้านการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีตัวชี้วัดอย่างชัดเจนในเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ การประเมินการเรียนการสอนของอาจารย์จากนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหาร จัดการของหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจะเน้นให้นักศึกษานำความรู้สู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ โดยใช้ประเด็นในการพัฒนาจากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษาแห่งนั้น และผู้สอนจะมีความใกล้ชิดกับนักศึกษาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ร่วมกันตามความมุ่งหวังของสังคมปัจจุบัน และคอยแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดแก่นักศึกษาจนนักศึกษาส่วนใหญ่จะจบการศึกษาภายใน 2 ปีเกิน 70% ของแต่ละรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasertsuk et al. (2008) เรื่องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปกร พบว่า อาจารย์ใช้เวลาปรึกษาวิทยานิพนธ์อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก ในส่วนของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มมหาบัณฑิตประเมินการสอนรายวิชาระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ส่วนกลุ่มนักศึกษาประเมินการสอนแบบบรรยายอยู่ในระดับมาก โดยมหาบัณฑิตมีโอกาสเรียนรู้ การรู้จักตนเอง/ผู้อื่นเป็นอันดับแรก ส่วนกลุ่มนักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกิจกรรมเพื่อนร่วมชั้นเรียน และมีโอกาสเรียนรู้การรู้จักตนเอง/ผู้อื่นเป็นอันดับแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khananan (2005) เรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และการบริหารการจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีคุณธรรมในวิชาชีพ สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านบริหารการศึกษา สามารถปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารของสถานศึกษาหรือผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่เน้นความเป็นผู้นำที่เปี่ยมไปด้วยความรู้คุณธรรม และสามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง และใช้กลไกการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง โดยยึดเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ ของคุรุสภา ในการปรับปรุงหลักสูตรการ

จัดการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์ และพัฒนาบุคลากรสนับสนุน ในลักษณะของการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheunsuksomwang and Theeranurak Jaruchainiwat (2014) เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพ ที่ควรจะเป็นความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน คือ ด้านการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การประเมิน การพัฒนาการ และการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ด้านพัฒนาตนเอง ได้แก่ การศึกษาหาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และการทำงานเป็นทีม ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasertsuk et al. (2008) เรื่องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ด้านผลผลิตมหาบัณฑิตเห็นด้วยในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิตในการได้รับความรู้จากการศึกษาสาขาจิตวิทยาชุมชน และการนำความรู้วิชาการไปปฏิบัติจริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การประเมินหลักสูตร เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานตามหลักสูตรที่กำหนด ทำให้ทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร และเป็นข้อมูลในการนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน โดยมีองค์ประกอบของการดำเนินงานของหลักสูตร ดังนี้

การวิเคราะห์บริบทของหลักสูตร คือ เป็นการศึกษาความต้องการของสังคม และสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ศักยภาพของหลักสูตร คือ ความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์งบประมาณ ในการดำเนินงาน

การบริหารจัดการหลักสูตร คือ กระบวนการวางแผน กำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน การประเมินผล

ผลสำเร็จของหลักสูตร คือ การที่ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ มีความรู้ และทักษะในการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การวิจัยพบว่า การจัดรายวิชาในหมวดต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการนำความรู้ไปใช้จริงในการบริหารสถานศึกษา วิชาที่มีความสำคัญต้องให้นักศึกษาเรียนทุกคน เช่น วิชาบริหารงาน วิชาการต้องอยู่ในหมวดวิชาบังคับ

2. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยเพิ่มรายวิชาเทคโนโลยีกับการบริหารการศึกษา หรือเพิ่มเนื้อหาในคำอธิบายรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

3. การสนับสนุนให้มีสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอนให้ทันสมัยและเพียงพอกับสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะสื่ออุปกรณ์ประเภทเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือการมี WIFI ให้เพียงพอกับความต้องการของการจัดการเรียนการสอน

4. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับเนื้อหาทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ จัดให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาหรือมหำบัณฑิต ที่จบแล้วได้เผยแพร่ผลงานวิชาการ

5. อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้สอน ทุกคนจบปริญญาเอกทางการศึกษาและเกี่ยวข้อง แต่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ทำผลงานวิชาการและการวิจัยที่สอดคล้องกับหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงอนาคต เกี่ยวกับคุณลักษณะของมหำบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ที่พึงประสงค์ของสังคมควรจะเป็นอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการผู้ใช้บัณฑิต และการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. ควรมีการวิจัยในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปพัฒนาการเรียน การสอน

3. ควรศึกษาวิจัยเชิงประเมินผล ว่าการนำความรู้จากการเรียนมา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาปรับปรุงหลักสูตร

References

- Best, J. W. (1977). *Research in education* (3rd ed., illustrated). Prentice–Hall.
- Chantavanich, S. (2022). *Qualitative research methods* (26th ed., Rev. ed.). Chulalongkorn University.
- Cheunsuksomwang, N., & Theeranurak Jaruchainiwat, P. (2014). A needs assessment to develop early childhood teachers' professional competency. *OJED*, 9(1), 713–727. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/37268/36162>
- Good, G.V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). McGraw–Hill.
- Homfung, C., Ruamsuk, S., Natha, N., Khumnungphon, R., Punyajirawiti, W., Pungpong, P. (2016). An evaluation of bachelor of education program in Thai language Faculty of Education, Silpakorn University. *Veridian E–Journal, Silpakorn University*, 9(3), 408–420. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/73215/58932>
- Kaew–urai, W. (2021). *Curriculum development: From theory to practice*. Naresuan University.
- Ketchararat, M., Buasuwan, P., & Wichitpatcharaporn, W. (2015). A study of desirable competencies of Kasetsart University lecturers. *Journal of Education Studies, Chulalongkorn University*, 43(1), 112–127. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/32658>
- Khananan, S. (2005). *The evaluation of the master of education program in Educational Administration, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University*[Master's Thesis, Uttaradit Rajabhat University].
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Nillapun, M. (2011). The curriculum evaluation on doctor of philosophy program in curriculum and instruction, Faculty of Education Silpakorn University. *Veridian E–Journal, SU*, 4(2), 248–262. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/27188/23098>
- Nillapun, M. (2012). The evaluation of master of education program in curriculum and supervision Faculty of Education Silpakorn University. *Silpakorn Educational Research Journal*, 4(2), 25–40. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/28267/24299>
- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2017). *The National Scheme of Education B.E. 2560–2579 (2017–2036)*. <https://www.onec.go.th/us.php/home/category/CAT0001145>
- Phonsiri, A. (2005). *Evaluation of the master of Arts Program in Home Economics for Community Development, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University*[Research report]. Department of Home Economics, Ramkhamhaeng University.

- Prasertsuk, N. et al. (2008). *Evaluation of the Master of Arts Program in Community Psychology* [Research report]. Department of Psychology and Guidance, Silpakorn University, Sanam Chandra Palace Campus.
- Prasitwutiwet, W. (1999). *Curriculum development: Continuing the local context*. The Discovery Co., Ltd.
- Rueangphanit, P. (2010). An evaluation of a bachelor of education degree program in pre-school education under the corporation of educational personnel development of local administration organization between department of local administration and Suan Dusit Rajabhat University: The case study of Nakhonsawan Academic Center. *Journal of Educational Research*, 5(1), 133–140.
- Sirisooksilp, S. (2021). *Educational supervision leadership*. Khon Kaen University.
- Stufflebeam, D. L. (1971). *Education evaluation and decision making*. F.E. Peacock Publishers.
- Stufflebeam, D. L. (2000). The CIPP model for evaluation. In D.L. Stufflebeam, G. F. Madaus, & T. Kellaghan, (Eds.), *Evaluation models* (2nd ed.). (Chapter 16). Kluwer Academic Publishers.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and Practice*. Harcourt, Brace & World.
- Wangthanomsak, M. (2010). *Evaluation of the doctor of philosophy program in curriculum and education*, Faculty of Education, Silpakorn University. Silpakorn University.